

INFORMACJA nt. zasad rozmieszczania turystycznych znaków drogowych, jako elementu infrastruktury drogowej

---

Podstawy prawne

Zasady oznakowania dróg znakami turystycznymi regulują szczegółowo następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym.
2. Rozporządzenie Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2002 r. w sprawie znaków i sygnałów drogowych, które określa znaki i sygnały obowiązujące w ruchu drogowym, ich znaczenie i zakres obowiązywania (§ 63 pkt. 5 i § 67 pkt.1, 2, 3).
3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach (załącznik nr 1 do rozporządzenia, pkt. 1, 6, i 9), które określa: procedury znakowania, wymogi techniczne dla znaków, projekty znaków, zasady stawiania znaków oraz konstrukcję znaków.
4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drodze oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem, które określa odpowiedzialność za umieszczanie i utrzymanie znaków drogowych (§ 11).

Rodzaje turystycznych znaków drogowych oraz ich opis

Zgodnie z obowiązującymi przepisami znaki dla obiektów turystycznych należą do serii E:

- ✓ do oznakowania samochodowych szlaków turystycznych oraz obiektów turystycznych występujących na danym terenie stosuje się znaki:
  - E-22a „samochodowy szlak turystyczny”
  - E-22b „obiekt na samochodowym szlaku turystycznym”
  - E-22c „informacja o obiektach turystycznych”
- ✓ w celu wskazania kierunku do obiektów turystycznych lub wypoczynkowych stosuje się znaki E-7 do E-12 i E-12a (drogowskazy do obiektów turystycznych lub wypoczynkowych).

Znak E-22a „samochodowy szlak turystyczny”

- ✓ stosuje się w celu wskazania początku samochodowego szlaku turystycznego oraz jego kontynuacji na skrzyżowaniach,

- ✓ w praktyce służy często do znakowania pojedynczych atrakcji turystycznych, które nie leżą na wyznaczonych samochodowych szlakach turystycznych,
- ✓ na znaku umieszcza się nazwę szlaku, jego symbol, strzałkę wskazującą kierunek szlaku oraz symbol organizacji turystycznej wytyczającej szlak.

E-22a

Znak E-22b „obiekt na samochodowym szlaku turystycznym”

- ✓ stosuje się w celu wskazania kierunku do obiektu położonego przy samochodowym szlaku turystycznym, chociaż w praktyce służy często do znakowania pojedynczych atrakcji turystycznych, które nie leżą na wyznaczonych samochodowych szlakach turystycznych,
- ✓ na znaku umieszcza się symbol obiektu turystycznego lub wypoczynkowego oraz strzałkę wskazującą kierunek do tego obiektu,
- ✓ stosowanie do rodzaju obiektu turystycznego na znaku E-22b umieszcza się jeden z symboli określonych w pkt. 6.3.4. załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach (symbole ze znaków E-7 do E-12a),
- ✓ znak umieszcza się 50 m przed skrzyżowaniem, na którym następuje zjazd do obiektu; jeżeli trasa dojazdowa do obiektu zmienia kierunek, znaki umieszcza się dodatkowo na tych skrzyżowaniach, na których kierunek dojazdu ulega zmianie,
- ✓ znak E-22b wg wzoru nr 2 (po prawej) stosuje się w celu wskazania szczególnej atrakcji na szlaku - na znaku umieszcza się sylwetkę wskazywanego obiektu turystycznego – zamku, pałacu, itp.

Znak E-22b

E-22b

Znak E-22c „informacja o obiektach turystycznych”

- ✓ informuje o występujących obiektach turystycznych na terenie wskazanym na znaku („witacz”),
- ✓ stosuje się w celu wskazania obszaru (miasta), na którym znajduje się szereg godnych uwagi obiektów turystycznych,
- ✓ na znaku umieszcza się nazwę obszaru (miasta), na którym występują atrakcje turystyczne oraz ich symbole,

- ✓ znaki umieszcza się przy drogach wjazdowych do obszaru.

E-22c

Drogowskazy do obiektów turystycznych lub wypoczynkowych (E-7 do E-12a)

- ✓ stosuje się w celu wskazania kierunku do obiektów turystycznych lub wypoczynkowych,
- ✓ napisy, symbole i obrzeże tych znaków są barwy brązowej,
- ✓ można na nich umieszczać symbole obiektów oznaczonych znakami informacyjnymi,
- ✓ dopuszcza się podawanie informacji o dużym obiekcie przemysłowym,
- ✓ znaki umieszcza się po prawej stronie jezdni, w odległości do 50 m od skrzyżowania,
- ✓ znaki umieszcza się przy drodze tranzytowej przechodzącej przez miejscowość lub w jej pobliżu; jeżeli trasa dojazdowa zmienia kierunek, znaki umieszcza się na tych skrzyżowaniach, na których kierunek dojazdu ulega zmianie.

E-7 – do przystani wodnej lub żeglugi	
E-8 – do plaży lub miejsca kąpielowego	
E-8 – do ośrodka jazdy konnej	
E-9 – do muzeum	
E-10 – do zabytku jako dobra kultury (zamku, kościoła, cmentarza)	
E-11 – do zabytku przyrody (drzewo, grotę, skała, ostoję ptaków)	
E-12 – do punktu widokowego	

E-12 a – do szlaku rowerowego

E-12 a – do szlaku turystyki pieszej

Procedura dot. stawiania i utrzymywania znaków

Kwestie związane ze stawianiem i utrzymywaniem znaków reguluje przede wszystkim Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drodze oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzeniem. Zgodnie z § 11 ww. rozporządzenia:

- ✓ Organizację ruchu, w szczególności zadania techniczne polegające na umieszczeniu i utrzymaniu znaków drogowych, urządzeń sygnalizacji świetlnej, urządzeń sygnalizacji dźwiękowej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu, realizuje na własny koszt zarząd drogi. Nie dotyczy to umieszczenia i utrzymania:
  - ust. 3 - znaków informacyjnych oznaczających obiekty mające charakter obiektów usługowych, w których jest prowadzona działalność gospodarcza, umieszczanych na wniosek zainteresowanych przedsiębiorców - zadania te realizują przedsiębiorcy prowadzący tę działalność; przepis stosuje się odpowiednio do znaków informujących o stacjach radiowych;
  - ust. 4 znaków oznaczających szlaki turystyczne i dodatkowych znaków szlaków rowerowych – zadania te realizują zainteresowane organizacje turystyczne.

Innymi słowy - odpowiedzialność za umieszczanie i utrzymanie znaków drogowych leży po stronie:

- ✓ organizacji turystycznej (podmiotu, który wystąpi z wnioskiem o postawienie znaku) – w przypadku znaku E-22a (samochodowy szlak turystyczny) i drogowskazu E-12a (do szlaku rowerowego / szlaku turystyki pieszej),
- ✓ zarządcy drogi – w przypadku znaku E-22c (informacja o obiektach turystycznych) i E-22b (obiekt na samochodowym szlaku turystycznym) oraz w przypadku drogowskazów (poza E-12a).

Jeżeli chodzi o procedurę uzyskiwania zgody na postawienie znaku serii E-22, różni się ona w zależności od rodzaju drogi.

- ✓ Autostrady i drogi ekspresowe:
  - wniosek składany do Regionalnej Organizacji Turystycznej (ROT)
  - opinia wydawana przez kapitułę przy Polskiej Organizacji Turystycznej (POT) – przedstawiciele POT, ROT, Ministerstwa Rozwoju i Technologii, Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, GDDKiA
  - pozwolenie – GDDKiA

Ze względu na bezpieczeństwo kierowców, przy autostradach i drogach ekspresowych mogą być oznakowane jedynie szczególne atrakcje o wybitnym znaczeniu dla kraju (obiekty z listy UNESCO, parki narodowe, inne ważne o znaczeniu międzynarodowym i krajowym, po uzgodnieniu z urzędem marszałkowskim i zaopiniowaniu przez ROT).

- ✓ Pozostałe drogi krajowe:
  - wniosek składany do ROT
  - opinia wydawana przez kapitułę przy ROT
  - pozwolenie – GDDKiA
- ✓ Drogi wojewódzkie
  - wniosek składany do ROT
  - opinia wydawana przez kapitułę przy ROT
  - pozwolenie – Zarząd Dróg Wojewódzkich
- ✓ Drogi miejskie, powiatowe i gminne
  - wniosek składany do Lokalnej Organizacji Turystycznej (LOT), w przypadku braku LOT – PTTK lub samorządu
  - opinia wydawana przez kapitułę przy ROT
  - pozwolenie – Zarząd Dróg Miejskich, Zarząd Dróg Powiatowych

Wniosek o oznakowanie powinien zawierać następujące informacje*:

- **uzasadnienie oznakowania wybranej atrakcji turystycznej przy danej drodze,**
- **projekt graficzny znaku (zgodny z wytycznymi zawartymi w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczenia na drogach).**

* Wcześniej wymagano również projektu organizacji ruchu. Z uwagi jednak na fakt, iż przedstawiane przez Wnioskodawców projekty graficzne znaku bardzo często nie spełniają wymagań określonych w załączniku nr 1 do rozporządzenia z dnia 3 lipca 2003 r. oraz z uwagi na fakt, iż projekt organizacji ruchu nie podlega opinii kapituły ds. znaków drogowych, a podlega akceptacji zarządcy drogi, z wymogu jego dołączania do wniosku zrezygnowano.